

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО КАФЕДРУ ПСИХОЛОГІЇ, СОЦІОЛОГІЇ ТА
ПЕДАГОГІКИ
ДОНЕЦЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ

СХВАЛЕНО

на засіданні Вченої ради
від 27.08.2025
протокол № 20

ВВЕДЕНО В ДІЮ

наказом ДонДУВС
від 27.08.2025
№ 446

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про кафедру психології, соціології та педагогіки Донецького державного університету внутрішніх справ (далі – Положення) розроблено відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», нормативно-правових актів МОН України та МВС України, Статуту Донецького державного університету внутрішніх справ, Положення про організацію освітнього процесу в Донецькому державному університету внутрішніх справ (далі – Університет) та інших організаційно-розпорядчих документів Університету з питань, що стосуються напрямів її роботи.

1.2. Положення визначає порядок та умови діяльності кафедри психології, соціології та педагогіки Донецького державного університету внутрішніх справ (далі – кафедра), яка є структурним підрозділом Університету.

1.3. У Положенні поняття застосовуються у такому значенні:

кафедра – базовий структурний підрозділ Університету, що проводить освітню, методичну та наукову діяльність за певною спеціальністю (спеціалізацією) чи міжгалузевою групою спеціальностей;

науково-педагогічні працівники – особи, які за основним місцем роботи працюють в Університеті, і провадять освітню, методичну, наукову та організаційну діяльність.

1.4. Робота кафедри ґрунтується на принципах науковості, саморозвитку, гуманізму, демократизму, поступовості, персональної і колективної відповідальності, колегіальності та гласності обговорення питань, які віднесені до її компетенції.

1.5. Кафедра є базовим структурним підрозділом Університету. Кафедра проводить освітню, методичну та наукову діяльність за напрямом діяльності.

1.6. Кафедра має право на прийняття самостійних рішень, які не суперечать чинному законодавству України, Статуту Університету та спрямовані на підвищення ефективності діяльності кафедри та Університету, забезпечення якісної підготовки фахівців/фахівчинь.

1.7. Питання, не відображені в Положенні, вирішуються відповідно до нормативно-правових актів, що регламентують діяльність Університету.

II. СТРУКТУРА КАФЕДРИ

2.1. Кафедра створюється в результаті організаційно-штатних заходів закладу вищої освіти зі специфічними умовами навчання за відповідним рішенням МВС України.

2.2. До науково-педагогічного складу кафедри входять завідувач кафедри, професори, доценти, старші викладачі, викладачі.

Права та обов'язки науково-педагогічних працівників кафедри визначаються відповідними нормами Закону України «Про вищу освіту», законодавства України про працю, Статуту Університету та цим Положенням.

2.3. Кафедра створюється за умов, якщо до її складу входить не менше п'яти науково-педагогічних працівників/працівниць, для яких кафедра є основним місцем роботи, і не менш як три з них мають, відповідно до профілю діяльності кафедри, науковий ступінь або вчене (почесне) звання (ч. 5 ст. 33 Закону України «Про вищу освіту»).

2.4. Загальне керівництво кафедрою за функціональними обов'язками здійснює завідувач/завідувачка, який/яка обирається Вченою радою Університету та призначається наказом ректора із числа науково-педагогічних працівників Університету. Завідувач/завідувачка кафедри несе персональну відповідальність за виконання кафедрою покладених на неї завдань.

2.5. Кількісний і якісний склад кафедри встановлюється штатним розписом, який може коригуватися у разі збільшення або зменшення навчального навантаження на новий навчальний рік.

ІІІ. ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ КАФЕДРИ

3.1. Основними завданнями кафедри є:

- реалізація освітньо-професійних та освітньо-наукових програм, навчальних планів підготовки, перепідготовки й підвищення кваліфікації фахівців/фахівчинь;
- забезпечення реалізації єдиної загальноуніверситетської концепції змісту освіти за дисциплінами кафедри, з метою поєднання теоретичного навчання із практичною спрямованістю підготовки фахівців/фахівчинь;
- організація та здійснення на високому науковому і методичному рівнях освітньо-виховного процесу шляхом формування теоретичного змісту й практичного спрямування кожної навчальної дисципліни (освітнього компонента);
- розробка й затвердження єдиних критеріїв оцінки та засобів діагностики рівня засвоєння знань й оволодіння вміннями;
- здійснення контролю та аналізу якості знань та вмінь через систему поточного, модульного й підсумкового контролів, атестації здобувачів та здобувачок вищої освіти;
- розробка й систематичне оновлення навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін (освітніх компонентів), які викладаються на кафедрі, їх мультимедійного супроводу, електронних навчальних посібників (підручників). Навчально-методичне забезпечення за кожною навчальною дисципліною кафедри – навчально-методичний комплекс: робоча програма освітньої компоненти; методичні рекомендації до проведення семінарських та/або практичних занять, самостійної роботи; засоби діагностики знань (завдання до підсумкового контролю);
- розробка та удосконалення дистанційних курсів з навчальних дисциплін (освітніх компонентів) кафедри;
- забезпечення виконання нормативно-правових актів з питань

дотримання рівних прав та можливостей жінок і чоловіків (гендерної рівності), запобігання та протидії дискримінації за ознакою статі та сексуальних домагань;

– забезпечення заходів щодо запобігання і протидії корупції та неухильного дотримання положень Закону України «Про запобігання корупції», Державної програми щодо реалізації засад державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційної стратегії), Антикорупційної програми Міністерства внутрішніх справ України, Антикорупційної програми Донецького державного університету внутрішніх справ, організаційно-розпорядчих документів НАЗК, МВС України та Університету з питань запобігання корупції.

IV. ОСНОВНІ ФУНКЦІІ КАФЕДРИ

4.1. Основними функціями кафедри є:

– формування у майбутнього фахівця/фахівчині професійної компетентності, громадянської позиції щодо оцінки суспільних явищ, забезпечення прав і свобод людини та громадянина;

– розробка і впровадження нових форм, методів і технологій навчання;

– керівництво самостійною, освітньою та науково-дослідною роботою здобувачів та здобувачок вищої освіти;

– організація роботи наукових гуртків, наукових заходів за профілем діяльності кафедри;

– організація педагогічного контролю науково-педагогічної діяльності працівників/працівниць у формі пробних, показових і відкритих занять з подальшим обговоренням на засіданні кафедри;

– вивчення, узагальнення та поширення передового педагогічного досвіду та психологічної практики з метою підвищення наукового рівня, професійної культури та педагогічної майстерності науково-педагогічного складу кафедри;

– виконання планів підвищення кваліфікації науково-педагогічного складу кафедри, їх стажування у закладах вищої освіти за напрямом спеціальності, організація наставництва;

– організація самостійної роботи здобувачів та здобувачок вищої освіти через систему індивідуальних занять і консультацій;

– рецензування, обговорення досліджень на засіданнях кафедри і міжкафедральних (фахових) семінарах;

– підготовка відгуків, рецензій на дисертації та автореферати дисертацій за профілем кафедри;

– організація взаємодії з іншими закладами вищої освіти, проведення спільних засідань кафедр, «круглих столів», підготовка та видання наукової та навчально-методичної літератури;

– висунення пропозицій щодо присвоєння вчених звань доцента і професора науково-педагогічним працівникам/працівницям кафедри;

- удосконалення матеріально-технічної бази;
- надання психологічної допомоги практичним підрозділам у вивченні змісту занять службової підготовки за профілем кафедри у разі їх звернення;
- розробка відповідних документів щодо навчального, наукового, методичного та організаційного забезпечення діяльності закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання системи МВС України;
- підготовка, рецензування і видання навчальної, наукової, методичної літератури (підручників, навчальних посібників, курсів лекцій, задачників, словників, довідників, (збірників, методичних розробок тощо) з проблем юридичної освіти та правоохоронної діяльності, психологічного супроводу для закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання системи МВС України, а також літератури загального користування на замовлення інших установ та організацій;
- проведення серед здобувачів та здобувачок загальної середньої освіти та населення заходів, спрямованих на ознайомлення з особливостями професії працівника поліції та допомогу в самовизначенні щодо її вибору;
- вжиття заходів щодо пропагування у середовищі здобувачів та здобувачок вищої освіти здорового способу життя і слідування цьому;
- керівництво науковою роботою здобувачів та здобувачок вищої освіти, які беруть участь у виконанні науково-дослідних робіт кафедри, наукових гуртків, наукових конференцій, семінарах та олімпіадах, у тому числі безпосереднім організатором яких є кафедра;
- забезпечення дотримання здобувачами та здобувачками вищої освіти, особами, які працюють на кафедрі правил внутрішнього розпорядку Університету;
- забезпечення якості вищої освіти здобувачів та здобувачок освітніх ступенів, відповідно до певних стандартів вищої освіти, освітніх програм, робочих програм навчальних дисциплін (освітніх компонентів) та системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти в Університеті;
- забезпечення, у межах повноважень, здобувачами та здобувачками вищої освіти, особами, які працюють на кафедрі дотримання правил академічної доброчесності, робота в рамках Центру «Виховання доброчесності».

V. ЗАВДАННЯ ТА ОBOB'ЯЗКИ ЗАВІДУВАЧА КАФЕДРИ

5.1. Завідувач кафедри відповідає за:

- організацію навчальної, методичної, наукової, організаційної (профорієнтаційної, виховної) роботи кафедри та керівництво ними;
- забезпечення виконання галузевого освітнього стандарту;

- створення умов для формування у здобувачів та здобувачок вищої освіти професійних компетентностей;
- формування пропозицій щодо оптимізації освітнього процесу за профілем кафедри;
- розробку системи якості підготовки фахівців;
- організацію, проведення і контроль виконання всіх видів навчальних занять за всіма формами здобуття освіти;
- аналіз ринку освітніх послуг і ринку праці за напрямками підготовки фахівців на кафедрі;
- розвиток зовнішніх зв'язків із замовниками, працедавцями та органами управління освітою;
- затвердження плану роботи кафедри та індивідуальних планів роботи науково-педагогічного складу кафедри, розподіл навчального навантаження та визначення функціональних обов'язків науково-педагогічного складу кафедри, контроль своєчасності та якості їх виконання;
- впровадження інноваційних технологій у освітній процес, проведення поточного та підсумкового контролів, організацію їх аналізу на засіданнях кафедри;
- вивчення та впровадження кращого досвіду роботи науково-педагогічного складу кафедри, забезпечення навчальної-методичної допомоги науково-педагогічному складу кафедри;
- участь у підвищенні кваліфікації науково-педагогічного складу кафедри, надання їм необхідної методичної допомоги в оволодінні педагогічною майстерністю і професійними знаннями;
- забезпечення в межах повноважень якості вищої освіти здобувачів та здобувачок освітніх ступенів відповідно до стандартів вищої освіти, освітніх програм, робочих програм навчальних дисциплін (освітніх компонентів) та системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти;
- забезпечення в межах повноважень дотримання правил академічної доброчесності здобувачами та здобувачками вищої освіти;
- участь у семінарах, нарадах, наукових форумах, організованих у межах тематики наукових досліджень кафедри;
- організацію та планування самостійної роботи здобувачів та здобувачок вищої освіти з освітніх компонент кафедри, їх науково-дослідної роботи та керівництво ними;
- контроль за виконанням здобувачами та здобувачками вищої освіти та науково-педагогічним складом кафедри правил охорони праці та протипожежної безпеки;
- проведення серед здобувачів та здобувачок закладів загальної середньої освіти та серед населення заходів, спрямованих на ознайомлення з особливостями професії працівника поліції, практичного психолога та надання допомоги в самовизначенні щодо її вибору;

– участь у проведенні фундаментальних та прикладних наукових досліджень із бюджетної та договірної тематики, опублікування їх результатів та впровадження у практичну діяльність;

– дотримання правил внутрішнього трудового розпорядку Університету;

– виконання вимог антикорупційного законодавства України, а саме: Державної програми щодо реалізації засад державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційної стратегії), Антикорупційної програми Міністерства внутрішніх справ України, організаційно-розпорядчих документів НАЗК, МВС України та Університету з питань запобігання корупції;

– вживання заходів щодо недопущення виникнення реального чи потенційного конфлікту інтересів (письмово повідомляє не пізніше наступного робочого дня з моменту, коли особа дізналася чи повинна була дізнатися про наявність у неї реального чи потенційного конфлікту інтересів безпосередньому керівнику, зобов'язаний не вчиняти дій та не приймати рішень в умовах реального конфлікту інтересів), вживання заходів щодо врегулювання реального чи потенційного конфлікту інтересів;

– негайне повідомлення уповноваженому з антикорупційної діяльності Університету з питань запобігання та виявлення корупції в разі отримання інформації про вчинення корупційних правопорушень або правопорушень, пов'язаних з корупцією, сприяння проведенню за такими фактами службових розслідувань та перевірок згідно з чинним законодавством України;

– створення умов для поєднання жінками й чоловіками професійних та сімейних обов'язків;

– дотримання в межах компетенції принципу забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків у своїй діяльності;

– забезпечення в межах компетенції виконання нормативно-правових актів з питань дотримання рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, запобігання та протидії дискримінації за ознакою статі та сексуальним домаганням;

– організацію впровадження гендерної політики за напрямом своєї роботи;

– підготовку та надання інформації радниці з гендерних питань Університету щодо реалізації єдиної державної політики, спрямованої на забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків у межах діяльності кафедри;

– забезпечення заходів щодо запобігання і протидії корупції;

– за якість заповнення сайту дистанційного навчання МІА: Освіта;

– забезпечення практичної складової освітнього процесу на кафедрі;

– виконує інші завдання та обов'язки, що передбачені функціональними обов'язками завідувача кафедри.

VI. ЗАГАЛЬНІ ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ НАУКОВО-

ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

6.1. Науково-педагогічні працівники, крім прав, передбачених статтею 57 Закону України «Про вищу освіту», мають право:

- обирати та бути обраними до Вченої, наукової, методичної ради Університету;

- брати участь в обговоренні та вирішенні через органи управління Університету питань навчальної, наукової, методичної, та організаційної діяльності;

- брати участь у наукових дискусіях, конференціях, симпозіумах, «круглих столах», проводити наукові випробування та публікувати їх результати в установленому порядку відповідно до чинного законодавства України, брати безпосередню участь у втіленні результатів досліджень у освітній процес і практичну діяльність;

- користуватися бібліотечним фондом, комп'ютерною локальною мережею Університету;

- здійснювати, з дозволу ректора Університету, педагогічну та наукову діяльність зі створення науково-методичної продукції в практичних підрозділах, установах системи МВС України, закладах вищої освіти на умовах штатного сумісництва або брати участь у тимчасових творчих колективах за відсутності негативного впливу на виконання своїх посадових функціональних інструкцій за основною посадою;

- брати участь у конкурсах на займання науково-педагогічних та наукових посад.

6.2. Відволікання науково-педагогічних працівників від виконання професійних обов'язків не допускається, за винятком випадків, передбачених чинним законодавством України.

6.3. За досягнення високих результатів у навчальній, науковій, методичній та організаційній діяльності особи з числа науково-педагогічних працівників можуть нагороджуватися державними та відомчими нагородами, їм можуть присвоюватись державні премії, почесні звання і відзнаки, вони можуть нагороджуватись іменними медалями, знаками, преміями, грамотами.

6.4. Особи з числа науково-педагогічних працівників, крім обов'язків, передбачених статтею 58 Закону України «Про вищу освіту», зобов'язані:

- знати вимоги нормативних документів з організації освітньо-виховного процесу, зміст освітньо-кваліфікаційної характеристики, зміст освітніх програм, робочих програм навчальних дисциплін (освітніх компонентів), роль та місце навчальних дисциплін, з яких вони проводять заняття;

- здійснювати на високому професійному рівні освітню та методичну діяльність зі своєї навчальної дисципліни, забезпечувати високу ефективність освітнього процесу, об'єктивно оцінювати знання та вміння здобувачів та здобувачок вищої освіти, сприяти розвитку в них самостійності, розумної ініціативи, творчих здібностей у процесі засвоєння навчальних дисциплін;

- своєчасно і якісно розробляти навчально-методичні матеріали з навчальних дисциплін, яких вони проводять заняття;
- здійснювати методичне забезпечення самостійних занять здобувачів та здобувачок вищої освіти з навчальних дисциплін;
- вести наукові дослідження, брати участь у впровадженні їх результатів у практичну діяльність органів та підрозділів системи МВС України, інших правоохоронних органів, суб'єктів господарювання та освітній процес, активно залучати до цієї роботи здобувачів та здобувачок вищої освіти;
- керувати науково-дослідною роботою здобувачів та здобувачок вищої освіти;
- вивчати і впроваджувати у процес навчання і виховання здобувачів та здобувачок вищої освіти досвід правоохоронної діяльності МВС України, сучасні психологічні практики, передовий педагогічний досвід;
- сприяти вихованню здобувачів та здобувачок вищої освіти, формувати в них готовність до захисту державних інтересів України;
- забезпечувати в межах повноважень здійснення заходів щодо запобігання і протидії корупції, контролю за їх реалізацією в підрозділі та неухильного дотримання положень Закону України «Про запобігання корупції», Державної програми щодо реалізації засад державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційної стратегії), Антикорупційної програми Міністерства внутрішніх справ України, Антикорупційної програми Донецького державного університету внутрішніх справ, організаційно-розпорядчих документів НАЗК, МВС України та Університету з питань запобігання корупції;
- забезпечувати в межах компетенцій виконання нормативно-правових актів з питань дотримання рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, запобігання та протидії дискримінації за ознакою статі та сексуальних домагань.

6.5. Науково-педагогічні працівники можуть мати й інші права та обов'язки, передбачені чинним законодавством України та Статутом Університету.

VII. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ РОБОТИ КАФЕДРИ

7.1. Робота кафедри здійснюється відповідно до Плану на навчальний рік, який охоплює навчальну, наукову, методичну, організаційну роботу. План роботи кафедри обговорюється та затверджується на її засіданні. План затверджується першим проректором Університету.

7.2. Основною організаційною формою роботи кафедри є її засідання. Прийняті на засіданні кафедри рішення є обов'язковими до виконання всіма членами кафедри.

7.3. Засідання кафедри проводяться під головуванням її завідувача і не рідше одного разу на місяць, відповідно до заздалегідь визначеного порядку денного. Участь членів кафедри у її засіданнях є обов'язковою.

7.4. Засідання кафедри вважається таким, що відбулося, якщо у ньому беруть участь не менше ніж $\frac{2}{3}$ загальної чисельності науково-педагогічних працівників, для яких кафедра є основним місцем роботи. Рішення кафедри приймаються, як правило, шляхом відкритого голосування простою більшістю голосів присутніх науково-педагогічних працівників кафедри, для яких вона є основним місцем роботи.

У разі суперечності рішення кафедри із Статутом Університету, це рішення може бути скасовано ректором, першим проректором або проректором.

Позачергове засідання кафедри може бути скликане за ініціативою не менше $\frac{1}{3}$ постійного складу, за рішенням завідувача кафедри або за дорученням керівництва Університету та начальника відділу забезпечення якості освіти.

7.5. Співробітники кафедри, які працюють на постійній основі з неповним обсягом виконання посадових обов'язків (0,25; 0,5; 0,75 ставки посадового окладу), за сумісництвом і на умовах погодинної оплати праці, мають право дорадчого голосу.

7.6. Засідання кафедри оформлюється протоколом. Протокол підписує завідувач кафедри (в окремих випадках член кафедри, головуєчий на засіданні) та секретар засідання кафедри (за наявності).

7.7. Питання організації навчальної, наукової, методичної, організаційної роботи, що носять кафедральний характер, можуть розглядатися і обговорюватися на спільних засіданнях кафедр Університету і споріднених кафедр інших закладів вищої освіти.

VIII. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

8.1. Положення набуває чинності з моменту його введення в дію наказом ректора Університету.

8.2. Зміни і доповнення до Положення вносяться та затверджуються Вченою радою Університету в тому ж порядку, що й саме Положення.

**Кафедра психології, соціології та педагогіки
Донецького державного університету внутрішніх справ**